

ЗАКЛЮЧЕНИЕ Този анализ дава доказателства за настъпилите промени в степента на преход към второ дете за периода 1980-2001 г., като се използват данни от последното преброяване в България (2001). С помощта на компютърната програма aML в изчисленията е приложен подходът на история на събитията и е изследвана вероятността за раждане на второ дете с помощта на статистически модел, който позволява включването на различни времеви периоди и променливи на индивидуално ниво. По-точно, включени са: времето, изминало от раждането на първото дете; текущата възраст на жената; и текущата календарна година, като различни времеви периоди. Включени са и показателите за "етническа група" и "образование" като фиксирани във времето променливи.

Като цяло резултатите са ясно очертани и потвърждават предварителните хипотези:

- Налице е значителен спад във вероятността за раждане на второ дете през 90-те години, ако се сравни с относително високия интензитет през 80-те. Най-ниската точка е достигната през 1998 г., след което се наблюдават признаци на възстановяване.

- Повтори се наблюдение, вече направено от Филипов (2001), което разглежда различията в раждането на деца между отделните етнически групи в България. От основните етнически групи българите имат най-ниска вероятност за раждане на второ дете, а ромите - най-висока.

- Влиянието на равнището на образование на жената върху раждането на второ дете повтори добре известни тенденции от други страни: българските жени с по-високо образование се въздържат в по-голяма степен от раждане на второ дете отколкото жените с по-ниско образование.

- Когато българските жени решат да имат второ дете, те очевидно предпочитат второто раждане да стане в кратък интервал след първото. Колкото повече време минава от първото раждане, толкова по-ниска е вероятността за раждане на второ дете.

- Анализът дава доказателство на теоремата "двигател на фертилността". Раждане на първо дете на възраст 18-22 г. води до по-висока вероятност за раждане на второ дете.

Този проект е ограничен до изнасянето на първичните резултати, но се предвиждат по-задълбочени анализи на данните от преброяването в България. В бъдещи анализи в подобен модел ще бъде включена променлива за равнището на образование, която варира във времето, за да се преодолеят някои неточности, които могат да бъдат очаквани в сегашните резултати. Също така размерът на извадката е достатъчно голям, за да позволи използването на интеракции между променливите и изучаването в дълбочина на различията във фертилното поведение между различните етнически групи в България. Допълнително може да се изучава преходът към раждане на дете от друга поредност, за да се постигне по-детайлно описание на спада